

KOEDNJA DANICA.

Katolški cerkveni list.

N. 41.

V Četertik 10. Kozoperska.

1850.

Božja vladba v zgodovini celiga sveta.

5. Boj zoper Mavre na Španskim.

(Dalje.)

a) Bitva pri Logroni.

Po 52letni vladbi je kralj Alfonz Čisti v letu 844 umerl. Za njim je vladarstvo njegov sin Don Ramiro nastopil. Mahomedanski poglavar v Kordovi je bil tačas Abder-Raman II. Kmal sta se oba sprijela. Njr slovitniši boj za kristjane, ki je iz tega vstal, je bitva pri Logroni v letu 848. De bi se zavolj neke prestane zgube maševal, je Abder-Raman strahovite priprave delal: povsim Španskim je bilo vse v orožji. Don Ramiro pa, poln zaupanja v pomoč Gospodovo, sovražnika ni v svoji deželi pričakati hotel; je torej vso svojo vojsko, čeravno s saracensko v nobeni primeri, hitro skupej spravil, in ž njo v Riojski okraj v stari Kastilii priderl. Pri Logroni ste se obe armadi zadele. Saraceni so se precej serdito zagnali, pa niso bili v stanu, terdo sklenjene verste kristjanov predreti. Z enako hrabrostjo so se od obeh strani celi dan bili, in ko se je noč naredila, zmaga še ni bila določena. Pa od silniga števila sovražnikov nagnana se je kersanska truma z borisa na bližnjo visavo umaknila. Zdej še le so neštevilne stražne ognja kristjanam nezmerno trumo sovražnikov naznanile. Od strahu in groze prepadeni so celonoč premolili. Don Ramiro, od kervaviga dela tega dneva utrujen, in od hudih skerbi nadlegovan na zadnje v tih težavah terdo zaspi. V sanjah zagleda častitljivo, nebesko podobo v čisto belim oblačilu bližati se, ki se prijazno vanj ozre, in ga tolažijoč za roko prime. „Meni, kralju reče, je od Kristusa varstvo španske dežele izročeno. Uto-laži se, in bodi serčan! Jez sim Jakob apostelj, in te pridem iz rok tvojih sovražnikov rešit. Njih brezštevilni armadi ukljub boš jutri častito zmago nad Saraceni pridobil: tudi zmed tvojih jih bo sicer veliko padlo, kteri bojo pa potem v plačilo svojih zaslug nestrohljivi vence zmage prejeli. Ne dvomi o tem, kar ti pravim; v spričevanje me boš jutri

na belim konji z belim banderam pred svojo armado zagledal.“ — Ko prikazen zgine, se kralj na duši in telesu čudno okrepcan iz spanja prebudi. Neutegama vsim škofam in opatom, ki so pri vojski bili, in vsim vojskovodjem k njemu priti ukaže, in jim čudovite, zmagobetne sanje pové. Pogum in terdni up vladarja nista o tim nič dvomiti dala: čudovito prikazen, ki je je bil ljubim in ljubeč cel armadi naznanili, in namesti doslejsniga zalostniga kričanja se je zdej slišalo v celim staniši Boga in svetiga aposteljna Jakoba, varha kersanske trume, glasno in veselo hvaliti. Vsak zmed Don Ramirovih vojsakov si je želel med tistimi biti, kteri si bojo s svojo kervjo nevenljivo krono priborili; zato so se za smert mučeništva s prejemo svetiga altarskiga Zakramenta posvetili. Predin se je še dan napočil, je Don Ramiro svojo armado v versterazstavil. Njih beseda je bila: „Pridi, sveti Jakob, nam v pomoč!“ Iz vsih ust se je to klicati slišalo, ko se je kralj s svojo vojsko z visave sovražniku naproti pomikal. Na enkrat zagledajo pred sabo ptujiga konjnika v belim oklepu z belim banderam mahati. „Pridi, sveti Jakob, nam v pomoč!“ je med veselim vriskam po vsih vojskih verstah zadonelo — in od junaskiga poguma navdihnjeni konjniki in pešci brez uderžka nad sovražnika planejo. Že zmagovavno vpitje kristjanov je Saracene oplasil; le v naglici in vidni zmešnjavi so v verste stopili; predin se je še bitva pričela, jim je že serce upadlo. Zatorej se niso nikjer z navadno hrabrostjo zoperstavili; toliko silniši pa so kristjani z morijo in pokončavo na sovražne kardela pritisnali. Zmiram strašnejši je bil boj in pomor. Naposled so Saracene v sredi zajeli in razgnali. Kakor hitro se to zgodi, vstane zmešnjava v njih verstah, vse se razdere in bežati začne, in že s svojimi prvimi žarki je solnce kristjane zmagavce pozdravilo. Celo sovražno staniše ali ležiše z vso zalogo je njim v roko prišlo. Šestdeset do sedemdeset tavžent saracenskih merličev je na borisi ležalo.

Pod kraljem Ordognam, kteri je v letu 850 za svojim očetam Don Ramiram vladbo nastopil, so Saraceni Toledo ž nje okoljšino zgubili. Mohamed,

tačasni kalif, te zgube ni sterpeti mogel. Prepričan, da bi vsled Ordognove moči pri mestu nič ne opravil, si z zvijačino in nezvestobo pomagati hoče. De bi kralja zvodil, pošlje v Oviedo poslanca, kateri naj bi kralja k sklenitvi večletniga miru nagovorili. Ordogno, ki nič hudiga ne misli, ponudbo dovzame, in enako tudi sam eniga poslanca do kalifa v Kordovo pošlje. Ta reč se je hitro vrvnāvala in za obe strani zaželeno pogodbo obetala. Pa ravno, ko Ordogno vsak dan sporočila sklenjene pogodbe pričakuje, se na enkrat saracensko barkovje (veliko bark) z več kot 150 jadri na Korogniški višavi prikaže. Ko bi bila truma, ki je bila na barkah, do kraja prišla, bi bil Ordogno, na to nepripravljen, gotovo hud boj prestati imel. Pa vidama se zdej spet nad kersansko špansko deželo roka previdnosti božje pokaze. Zakaj ko se sovražan brodovje proti kraju bliža, nanagloma tako strašan vihar vstane, kakorsniga tudi nar starši in nar bolj skušeni mornarji se niso bili doživeli. V malo trenutkih je celo brodovje ali barkovje raznešeno. Posamezne od vetra in valov razmetane barke so se ali utopile ali pa nad skalami razbile. Večpoveljnikov (zapovedovavcov) je nalaš svoje barke zastati pustilo, in se v oblast Ordognovo vdalo. Z eno besedo, celo brodovje je bilo razdjano; komej de so nekatere barčice, hudo zdelane, kalifu to neznano zgubo sporočiti zamogle.

Skozi celih tri sto in dvajset let doleta 1077 so Galicijo in Leonijo neprenehama pravi junaki vladali. Pa Ordognov sin, Alfonz III., je se vse prekosil. On je bil knez, de malo tacih, bistriga uma in blaziga serca. Z modrostjo vladarja je v sebi imel pogumnost in vse lastnosti junaka, in pri tem je bil tudi ponižen, zvest sin katolske cerkve, kiere luč ga je povsod razsvetljevala. Ko je njegov oče umrl, je bil Alfonz še le 18 let star; pa tedno in moško je pot junštva nastopil. Iz štiri in dvajset kervavih bitev s Saraceni je vselej zmago odnesel, jim na Spanskim in Portugalskim več mest odvzel, jih iz dosti krajev prepodil, in zmagovaje do reke Guardijane došel.

Preobširno bi bilo, zgodbo rešitve španske dežele na tanko popisovati, čeravno se previdnost božja toliko očitniši razodeva, kolikor bolj na tanko to pregledamo in prevdarimo. Vender od ene posebne imenitne, morebiti nar imenitniši zgodbe v tem dolgo terpečim boju še povedati moramo. In to je bitva pri Naves de Tolosa.

(Dalje sledi.)

Nekaj zastran djanja in ravnanja sv. očeta Pija IX.

(Zakašnjeno.)

Ko je sveti oče Pij IX. z britkim predentam zasedel stol svetiga Petra, je precej pokazal, de hoče biti v resnici oče svojimu ljudstvu; toraj so vsi narodje vriskali, in se ljubeznjivo ogledovali na glavo kersanstva v Rimu. Luterani sami, perseženi in zakleti sovražniki katolskiga poglavarja, so jeli od Pija IX. spoštljivo govoriti. Taka in tolika slava svetiga očeta ni bila kak puhel navdih, ampak je bila zasajena in vkoreninjena na dobrotnih in svobodljivih ali liberalnih deleh in vrvnavah. Revno in žalosno je bilo lice rimske zemlje, ko je Pij IX. nastopil vladno. Deržavni dohodki so bili v slabim stanu; papež se odreče vse obilnosti in stisne samiga sebe, kolikor koli je moč, pomagati kviško kupčii in kmetii. Lenoba se je po mestih in po deželi

pasla, beraštvo se je bilo na kupe nagernilo; papež si je prizadeval z milostivnimi naredbami in koristnimi ustavi obojnim v okom priti. Po ječah so gomazeli jetniki z deržavskimi zadolženji; papež je miloval jetnike, jim spregledoval, ter jim ječe odpiral in jih svobodne spušal. Ni je bilo vlade v Evropi, ktera bi bila ljudstvam svobodo tako odkritoserčno prvošila in želela, kakor vlada Pija IX.

Pa ravno ti ljudje, kateri so od papeža naj večji dobrote prejeli, so mu jih z naj černejši nehvaležnostjo povračevali. De molčimo od tega, kako se je ravno nehvaležna derhal, ki je popred toliko dobrot od sv. očeta prejela, po ulicah rimskiga mesta dervila in slavo kričala razbojniku in tolovaju, ki je bil zvestiga papeževiga ministra Rosija s satansko prederznostjo zaklal; kako se je ravno ta zanikerna stepenina podila pred okno razjokane vdove umorjeniga ministra, ter ondi nji v prežalost in obup kervizejne pesmi pela v hvalo tolovajskiga mesarja; koliko žalost in britkost je to napušeno ljudstvo svetimu očetu prizadelo, ker niso hotli avstrijanskimu cesarju vojske napovedati itd., vse to memo pustivši, pogledjmo: morebiti se vender tisti hvaležno obnasajo do sv. očeta, kateri so bili po njih milosti iz zaslužene ječe izpušeni, ali pa iz pregnanstva domu poklicani? Nič manj kakor to! Ravno ti so zatajili clovesko natoro, ter, mimo gredši velikoserčniga leva, so se s tigri in hijenami pobratili, so se enake storili nekim živalim, ktere v lastniga pastirja rohnjajo, kojim želod z drevesa trese, in v dobrotnika zob zasajajo, kateri jih iz gorečiga hleva vleče.

Med take sta, memo mnozih družih, šteti dva glavača puntarstva, novičar Sterbini, kteriga je bil Pij IX. v milost sprejel, ker mu je dovolil, se iz pregnanstva verniti, — in pa knez Kanino, kteriga je bil Pij VII. pod obrambo sprejel, ob času, ko so bili Bonapartovci povsod preganjani. (Permeri: „Danica“ Nr. 16 in 17 l. 1849.) Oba sta prejeta dobrotelost z nersramno nehvaležnostjo povračevala. Knez Kanino, ta černa duša, je pridervil puntarje pred dvor svetiga očeta, kateri so ga oblegli, ter začeli skoz okna notri streljati, in so ubili papeževiga tajnika, duhovna Palma. Kanino ukaže streljanstvo proti papeževim vratam nameriti, in se grozi, de bo dal postreliti in pomoriti vse, karkoli jih je okoli svetiga očeta, ako bi papeža hotli varovati in braniti, in ako mu on ne pervoli njegovih puntarskih povelj, ne rečem prošinj ali tirjanj.

Per tacih ljudeh, ki ves cloveski čut tako deleč zataje, je zastoj drugač misliti, kakor de bi milost, ako bi se jim vnovič podelila, zopet v nove podpihovanja, razdraževanja in puntanja celimu narodu v nesrečo in pogubo obračali. Tako deleč zaslepljene pod šibo djati, se ne pravi družiga, kakor obpamentnemu orožje iz roke vzeti, in ga vkleniti, de sebe ne konča in družih ne mori.

Vender neprijatli svetiga očeta z nejevoljo in nekakim hudobnim posmeham kričijo, zakaj de ni vsim, tudi naj večim puntarjem in hudodelnikam vsa kazin odpušena? Ako je Pij IX. svojo velikoserčnost predin bolj kakor kateri poglavar v Evropi na znanje dal in v djanji skazal, kdo se prederzne grajati, ako tudi tirja, de se hudodelniki strahujejo, kateri so že enkrat doseženo prizanesenje in milost z nogami pohodili, obljubljeno zvestobo oskrunili, in persego prelomili, ter s puntam in izdajstvom deželo v nesrečo pogreznili? Kaj je bilo tadaj družiga početi sv. očetu, ko so zapeljanim in zaslepljenim iz milosti odpustili, kakor unim verolomnim goljufam kazin zažugati, de jih velikrat zasluženno strahovanje doseže, ali pa, de saj v deželo ne pridejo, ljudstva vnovič k puntu šuntat? Sej tudi avstrijanski in rusovski cesar tako delata. Celu v Parizu,

ki se zdaj ne kaže kej zlo perjazniga do Rima, papeževo djanje poterjujejo. Tiers sam spozna, de papežu ni nikakor moč več prijenjati, kot kolikor se je zgodilo v njegovim razglasu. J.

Razgled po keršanskim svetu.

Iz Rima, 4. kimovca. V zadnjim lepim vremenu sveti oče dostikrat voz, v katerim se iz mesta podajo, de se razvedrijo, popuste in se več časa od malo služabnikov spremljeni peš sprehajajo. Per taki priliki iz bližnjih vinogradov delavci perteko, in sveti oče se z njimi marsikterikat perjazno pogovarjajo. Imenitna francoska družina se je uni dan po potu v Rim že veselila cerkveniga poglavarja viditi in mu svoje spoštovanje skazati, kar je na enkrat svetiga očeta na potu pred sabo zagledala. Popustila je voz ter se je na potu postavila; ni pa vedila, kaj de ji je storiti; sveti oče so pa njeno željo spoznali, se ji perjazno perblížali in se z njo nekoliko časa pogovarjali. — Te dni tukej perčakujejo prečastitiga gospoda Wisemana, apostolskiga namestnika v Londonu in njega okolici, de bo v prihodajim skrivnim zboru znamenja kardinalstva iz rok svetiga očeta prejel. Družba škofov in redovnih duhovnov se velikrat pod svojim predsednikom, kardinalom Oriolitam, snide, de bi, kar sveti oče žele, kolikor je mogoče vesoljno prestavljenje duhovnih družb obojiga spola prav dobro izpeljali. Ker so prekučovavci posebno ženske samostane poškođovali, ognjusili in sem ter tje poderli, sveti oče tirjajo, de naj se blizo štirideset moških samostanov raznim nunam da, in de naj se redovne moške družbe za to drugej odškodovajo. — Sveti oče so nedavnej za švajcarske vojake na Rimskim lepe molitvene bukve v nemškem jeziku in z nemškimi čerkami natisniti dali. Radecki je mogel od tega kaj slišati; pisal je v Rim ter svetiga očeta nekoliko tacih bukev za se in za svoje viši vojake poprosil. Papež so mu poslali 50 nar lepsi vezanih bukev z blagovoljnim pismom vred.

Iz Dunaja 10. kimovca. Ko so prevčerajina per vojaški maši godci Hajnavoviga polka tudi eno posvetno godli, so presvittli cesar precej že dani zaukav oestro ponovili, po katerim se per božji službi le cerkvene viže gosti smejo. — Po prilogu horvaškiga bana so presvittli cesar Zagrebsko škofijstvo v nadškofijstvo povzdignili.

Iz Turina. Po sklepu Sardinske podložniške sodnije so prečastitiga Turinskiga nadškofa Francanita po Bezansonski cesti žandarmi na francosko mejo peljali. Nad tem je v Sardinii veliko zavzetje vstalo, ktero se bo pa še pomnožilo po razglasu, de so tudi Kaljariškiga nadškofa izgnali in na Sardinskim parobrodu v Rimsko primorje peljali. Ob enim je pa lesičja Sardinska vladija dva časnika zavoljo več protivnih spisov obsodila, ljudstvo goljufati, kakor de bi veri ne nasprotovala. Pa kolikor bolj zvito in besno bo vladija vero poškopovala, toliko gotovši in strašnejši bo ona sama padla.

Iz Solnigrada 24. kimovca. Včeraj so korarji sklenili 24. kozoperska sniti se, de bodo nadškofa zvolili.

Iz Londona 15. kimovca. Ni davnej, kar je bila v Sheffieldu z veliko slovesnostjo nova katolska cerkev posvečena. Šest katolskih škofov, okoli 40 duhovnov in veliko družih imenitnih katolčanov je bilo pričujočih. Dnevnik, ki v tem mestu izhaja, je v sledu tega globoko zdihnil: Oživljenje rimske katolske cerkve je v tej deželi ene leta sem ena nar imenitniših dogodb. Nove cerkve, dostkratne spreobrnjenja in redovni duhovni, to so reči, ki se bodo ljudstvu posihmal kot kaj navadniga zdele. To bi moglo ude deržavne cerkve k per-

merni gorečnosti in delavnosti spodbuditi. — Bathurst, ki se je bil pred nekaj časam v katolsko cerkev vernil, je lepo pismo do poprejšnih farmanov postal. V njem svoje djanje tako opravičuje: Zmiram je veroval in učil, de je Gospod vidno cerkev postavil, s ktero morajo vsi keršeniki v občestvu živeti; angleško cerkev je kot del katolske cerkve imel. Zadnje pergodbe so pa pokazale, de se to nima tako, de se je veliko več angleška cerkev v času verskiga prekučovanja ravno tako od katolske cerkve ločila, kakor poznej Metodisti od angleške deržavne cerkve. — 11. kimovca se je Allies, Lavtonski vodja, v katolsko cerkev vernil. Ni dolgo, kar je še bukve pisal pod naslovom: „Angleška cerkev očitanja ločitve očisena“. Kmalu po tem so se pa njegove misli silno spremenile; njegove zadnje bukve imajo namreč naslov: „Stol svetiga Petra, temelj cerkve, vir vsiga pravosodja in sreda edinosti“. V nedeljo pred vernitevjo je v svoji cerkvi zadnjikat pridigval in je povedal, do zavoljo tega angleško cerkev popusti, ker se v nji nasprotni nauki, še clo čez sveti kerst, oznanovati smejo. Allies je fero popustil, ki mu je na leto 20.000 frankov donesla. — Papež so za Newmana dohtarski klobuk in perstan škofu Ullathorne-tu poslali. Ta dohtarska slovesnost je bila v Birminghamski Oratorianski cerkvi. Škof so Newmanu papeževo zadovaljnost z njegovo gorečnostjo, pobožnostjo in pravovernostjo naznanili, s ktero se je, odkar se je v katolsko cerkev vernil, za njeno vero poganjal.

Iz Airdrie na Šotskim se časniku „Tablet“ piše: Katolizstvo se je tukej v dvanajstih letih silno razširilo; takrat je bilo tukaj le kakih dve sto katolčanov, in iz Glasgowa je vsaki šesti teden duhoven peršel, v ikavniči službo božjo opravljat. Zdaj pa nasa družba 8000 duš šteje, imamo dva duhovna, in nasa cerkev je nar lepsi v celim mestu. Tudi v bližnji vasi, ki je naši fari podružena, je 6000 duš, ki imajo cerkvico in šolo. Preganjanim sinovam sv. Patrieja se imamo zahvaliti za napravo cerkva in razširjanje prave vere v teh in družih krajih. Oni so orodja, s kterimi božja previdnost v sredi te krivoverske dežele znamenje odrešenja zopet postavlja.

Iz Dublina. Predlog, duhovne iz kraljevih šol poklicati, so v Thurles-u zbrani škofje res le z večino eniga glasu poterdili; upanje pa je, de bo irski pervak kot papežev namestnik sklep vender le izpeljal, in de se bo precej po dokončanem zboru ukaz razglasil, po katerim se bo vsim duhovnam zapovedalo kraljeve šole popustiti. Sklenili so pa tudi po tem enoglasno, precej vpeljati, kar je potrebniga za vtemeljenje katolskiga vseučeliša. Vsi duhovni so naprošeni, za njegove stroške vsako leto 2 od 100 svojih dohodkov placati. Nadškof Cantwell je že 110.000 goldinarjev objubil.

Iz Amerike. Lepo je viditi, kako zlo se katolska vera v Ameriki razširja. Pred malo leti je bilo v Detroit-u v severni Ameriki še malo katolčanov in ena sama cerkev. Zdaj pa imajo v tem mestu 4 velike cerkve, namreč velikolopno škofijsko, nemško, irsko in francosko cerkev. Mile sestre imajo veliko bolnišnico in šolo. V 10 krajih so obhodnice in šole za Indijane, ktere veliko dobriga store.

Severna Amerika. V lepim mestu Cincinnati, ki šteje čez 46.000 ljudi mnogih jezikov in ver, se spreobrnjenja h katolski veri kakor na Angleškim če dalje bolj pogostama godijo. Tako so v cerkvi sv. Filomene, kjer je gosp. Hengchold fajmošter, štirje protestanti v katolsko cerkev praznično stopili. Ravno to so storili ene tedne poprej učena gospa iz angleško-amerikanske rodovine in dva mlada moža. Upa se, de

jih bo še več tako storilo. Kakor se protestantska (kri-va) vera zmiraj bolj v severni Ameriki razdrobuje in v brezštevilne oddelke, katerih vsak posebne zmote in laži ima, zgubuje: — tako se pa tam katoliška cerkev bolj in bolj uterduje. Njena edinost v veri, njene lepe ceremonije per božji službi, in ljudomilo zadržanje škofov in mašnikov in mnogih redov (ordnov) zlasti Jezuitov, Amerikance ginjuje, in jih, kolikor jih je resnicoljubniga serca, k sv. resnici katoliške cerkve nazaj vodi. — Na Angleškem so se h katoliški veri spreobrnili: kapitan Pakenham, dva anglikanska duhovna Garside in Kavendiš, svakinja Oksfordškiga škofa Wilberforce in Bodlej, ud Kambridškiga vseučeliša.

Angleška severna Amerika. Katoliški škofje te dežele, ki so v Montrealu cerkven zbor obhajali, so vernim te postave dali: Prepovedano je brati bukve sv. pisma, ako niso od cerkvene oblasti poterjene, in ako nimajo zapominov (not) kakiga znaniga katoliškiga pisatelja. — Prepovedani so listi, novice, bukve: ki so veri in nravi (moral) škodljivi. V dvomih, ali se sme brati ali ne, je per škofjski oblasti sveta iskati. — Kdor te postave vé, pajih ne derži, ne sme sv. Zakramentov prejemati. — Škofje so dalej vpeljali časnik v angleškem jeziku: „True Wittness“ (resnična priča), ki vsak teden v Montrealu izhaja. Iz vsake škofije je duhoven odmenjen, ki timu listu dopisuje. — Kakor pa v daljni Ameriki kat. cerkev tako lepo napreduje, tako pa mora ona v sredi Evrope še zmiraj veliko selza prelivati.

Na Dunaji so hotli rokodelski učenci učeniku veliko mačjo godbo napraviti; — v neki vasi blizo tiga veliciga mesta se je zapazila tatinska družba, ktere udje so 6-, 10- in 16letni otroci, ki so že do 20 večih in manjših tatvin doprinesli. — Koliko spačenje? Kaj se je bati v prihodnih časih, ako že mladost tako dela? Kdo je tega kriv? Nar bolj judovski in drugi malopridni pisuni, ki v mnogih listih vse, kar je vera in pravica, zasmehujejo, potlej pa mojstri sami. Oni pusté, še ukažejo clo, ob nedeljah do poldne delati, — posebno šivarji — popoldan in v pondeljki potlej pa postopati. Učenci ne vidijo doma nič boljšiga, njih narveči zapeljivci pa so podmojstri (kseli).

Na Sedmograškem se bo luteranskim in kalvinskim pastorjem po svetu ministerstva, ki so ga cesar 12. t. m. poterdili, posodilo 200.000 gold. na rajtingo zgubljenih desetinskih dohodkov od let 1848, 1849 in 1850. (Novice.)

V Peštu je očitna nesramnost tako velika, de je nekdo po osmi uri zvečer v eni četertinki ure 82 ponočnih sôv po Wajeniških ulicah tavati vidil! —

V Lincu je 24. p. m. licenciat Vik iz Brezlave v pričo več tavžent zbranih poslušavcov v zboru katoliške družbe izrekel, de vse šole na Nemškem — od ljudske šole do vseučeliša niso družiga kakor gnjezda laži in nravniga spačenja. In res, kdor premisli, kaki antikristov duh je v toliko listih in bukvah, ki na Nemškem na svitlo hodijo; — kdor prevdari, kako detoliko mladenčev, ki so bili na visokih nemških solah, clonobene vere v Boga in njegoviga edinorojeniga Sina ne kaže, mora spoznati, de je Vik resnico govoril!!

Rim. Francoski vojak kalvinske vere se je 11. mal. serpana h katoliški veri spreobrnil. Duhoven iz reda Jezuitov ga je katoliške resnice učil; kardinal Ferretti ga pa praznično v katoliško cerkev sprejel.

Liptav na Ogerskim. Nitranski škof, Emerik od Palugiai, zida na svoje potroške v Mali-Patucki, kjer je on gruntni gospod, veliko lepo cerkev, šole in farovž.

V Bodicu je dal cerkev vso popraviti in nov turn sozidati.

Tarnow. Gosp. Jožef Hope, prošt v Przemislu, je od cesarja za škofa v Tarnovi izvoljen.

V Ljubljani se je p. m. katoliško izrejen učenec ranocelnštva oglasil, de hoče h luteranski veri prestopiti. Spomladi t. l. sta to tudi storila dva zakonska cloveka komedianskiga stanu.

Zmes.

Peter Klaver.

Znano je, koliko tavžent Zamorcov je bilo vsako leto iz Afrike v Ameriko prepeljanih in se še prepeljujejo, de v tem delu sveta kakor ubogi sužniki vseljenim Evropejcam in njih mlajšem (kreolam) delajo. Ti siromaki so doma kakor živina nalovljeni in sirovi ajdje. Mati katoliška cerkev je vselej iskala tudi te čedi Kristusovi perdobiti, ker je med nje učenike pošiljala, de bi jih učili Boga prav spoznati in njemu služiti. Tak učenik zamorskih sužnikov je bil Jezuit P. Peter Klaver. Od l. 1615 do 1654 torej blizo 40 let se je on mudil med Zamorci v južni Ameriki (v novi Granadi) in bil je, kakor je bil obljubil, vselej sužnik Zamorcov. Zavoljo čednost, ki jih je imel, in zavoljo čudežev, ki so se po njem godili, so sv. Oče v Rimu praznično izrekli, de se sme on med svetnike peršteti.

Nekaj od perdusanja.

Trije popotniki so se po pošti vkup po noči peljali. Ker niso mogli spati, so sklenili, de si bojo s povestmi kratek čas delali. Eden izmed njih, — star vojak, ki je v vojski veliko sveta vidl in dosti hudiga skusil, je svoje dogodbe v vojski tako živo popisval, de bi ga bila njegova tovarša zmiraj poslušati hotla, če bi on med svoje besede le ne bil tolikokrat „per moji duši, preklet itd.“ postavil. Onjenja govoriti in star mož, ki je dozdej le molčal, se je oglasil: „Kacih 20 let je že, ko sim se po cesti peljal. Noč je bila temna kakor — trobente, pisali, gosli! — na enkrat so za nami perdirjali ljudje na konjih kakor trobente, pisali, gosli. Slišali smo jih vpiti: Stojte, stojte! trobente, pisali, gosli. To ni mogoče, je rekel eden popotnikov, de bi bili tukaj roparji. — Trobente, pisali, gosli, res je, sim mu odgovoril, — sim pogledal ven per oknu, in — trobente, pisali, gosli, roparji so bili že per vozu in so ga vstavili.

Vojak ni mogel več poslušati. Ne zamerite, reče on, de vas vstavim, — per moji duši, kaj imajo hudičeve trobente, pisali, gosli v vaši zgodbi toliko opraviti? Čudim se, de to vprasate, pravi starček. Ali ne vidite, de so te besede za mojo povest toliko potrebne, kakor perduševanje in rotenje, ktere ste vi v svoje besede tako obilno stavili? Vsi so zdaj molčali. Vojak pa prime starčika za roko in mu reče: „Gospod! lepo se vam zahvalim za nauk, ki ste mi ga dali; upam, de on meni ne bo zastonj.

O kako dobro bi bilo na enako vižo svariti ljudi, kterim je kletev, rotenje druga natura postala. R—i.

Darila za čast. misijonarja g. Dr. Ignacija Knobleherja.

Od poprej . . .	97	gld.	17	kr.
Bratovšina Pliburške fare na Koroškem	7	„	—	„
Skupej . . .	104	gld.	17	kr.

Odgovorni vrednik in založnik: Janez Kr. Pogacar. — Natiskar: Jožef Blaznik v Ljubljani.